



VOLIČI A KANDIDÁTI MENŠÍCH VOLEBNÝCH OBVODOV V POLTÁRI BOLI ZVÝHODNENÍ. MESTO PORUŠILO ROVNOSŤ VOLEBNÉHO PRÁVA. VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV VYKONÁ KOMPLEXNÝ PRIESKUM NA SLOVENSKU.

Bratislava 16. októbra 2023

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský preskúmal podnety voči praxi určovania počtu a veľkosti volebných obvodov v meste Poltár. V meste Poltár došlo v posledných dvoch komunálnych voľbách k takému určeniu volebných obvodov, ktoré výrazne zvýhodňovali voličov a kandidátov za poslancov zastupiteľstva v dvoch malých volebných obvodoch. Toto určenie zároveň znevýhodňovalo voličov a kandidátov v najpočetnejšom volebnom obvode. Na hlasoch voličov v početnejšom volebnom obvode tak pri určovaní výsledku volieb záležalo niekoľkonásobne menej, než na hlasoch voličov v dvoch menších volebných obvodoch. Rozdiel vo váhe hlasov voličov predstavoval až 78,2 % vo voľbách v roku 2022 a 77,04 % vo voľbách v roku 2018. Uvedené hodnoty predstavujú rozdiel v potencialite hlasov obyvateľov medzi najpočetnejším a najmenej početným obvodom. Potentialita znamená možnosť ovplyvniť výsledok volieb a zloženie mestského zastupiteľstva.

„Jednu zo základných kvalít volebného práva predstavuje rovnosť tohto práva. Rovnosť volebného práva neznamena len to, aby každému voličovi patril vo voľbách jeden hlas, ale aj to, aby mal každý hlas približne rovnakú váhu. Na základe váhy hlasu má pri určovaní výsledku volieb záležať na každom hlase približne rovnako. Odporúčania Rady Európy hovoria o maximálnej odchýlke váhy hlasu medzi volebnými obvodmi na úrovni 10 – 15 %. V prípadoch z Poltára som zistil rozdiel vo váhe hlasov voličov cez 77 %. Aj preto som konštatoval porušenie rovnosti pasívneho aj aktívneho volebného práva podľa čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako som konštatoval, že došlo aj k porušeniu volebného zákona pri určovaní volebných obvodov a počtu v nich volených poslancov zo strany Mestského zastupiteľstva v Poltári. Zastupiteľstvu som navrhol pred ďalšími voľbami určiť obvody a počty v nich volených poslancov tak, aby mali všetci voliči v meste približne rovnakú možnosť ovplyvniť svojím hlasom výsledky volieb. V Kancelárii verejného ochrancu práv máme indície o tom, že k rovnakým problémom s volebnými obvodmi mohlo dôjsť aj v iných mestách, obciach, či v samosprávnych krajoch. Preto som poveril právneho experta Petra Gombalu z odboru ochrany základných ľudských práv a slobôd a politických práv, aby so svojím tímom vykonal komplexný prieskum dodržiavania rovnosti volebného práva pri určovaní volebných obvodov, a to na území všetkých krajov.“ uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.